

**ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE BUCUREȘTI
FACULTATEA DE ECONOMIE TEORETICĂ ȘI APLICATĂ
DEPARTAMENTUL DE ECONOMIE ȘI POLITICI ECONOMICE**

TEZA DE ABILITARE

**Noi provocări pentru piața muncii din România
în context european**

Candidat: Conf.univ.dr. ȘERBAN Andreea Claudia

București, 2018

REZUMAT - TEZA DE ABILITARE

Noi provocări pentru piața muncii din România în context european

Teza de abilitare *Noi provocări ale pieței muncii din România în context european* prezintă principalele realizări științifice și didactice obținute după obținerea titlului de doctor în științe economice și stabilește direcții viitoare pentru îmbunătățirea acestora.

Prima parte a tezei de abilitare prezintă direcțiile de cercetare științifică urmate după finalizarea studiilor doctorale. Teza de abilitare are la bază atât rezultatele cercetării din timpul studiilor postdoctorale din perioada 2011-2013 în cadrul proiectului derulat de Academia Română, proiect POSDRU/89/1.5/S/61755 „*Studii Post-Doctorale în Economie: program de formare continuă a cercetătorilor de elită – SPODE*” (2011-2013), precum și studii prezentate în cadrul unor conferințe sau publicate în reviste de specialitate din țară sau străinătate.

În *primul capitol*, am realizat o sinteză a principalelor evoluții ale pieței muncii din România în contextul tranziției la economia de piață și al crizei economice, în condițiile globalizării și integrării în Uniunea Europeană. În acest sens, am analizat implicațiile asupra pieței muncii ale debutului dificil al tranziției în România, comparativ cu alte state din Europa Centrală și de Est, ale demarării întârziate a transferului de proprietate și a restructurării activităților ineficiente. Ulterior, șocul în cerere asociat crizei financiare și manifestat prin scăderea creșterii economice s-a reflectat inevitabil pe piața muncii, unde reducerea cererii de muncă a determinat reducerea numărului locurilor de muncă. Schimbările care au afectat economiile statelor lumii în ultimele decenii, determinate de intensificarea competiției generată de globalizare și de integrarea în Uniunea Europeană, de avansul tehnologic și economia cunoașterii, au adus în prim planul pieței muncii o provocare nouă, aceea de a face față rigidităților care afectează buna funcționare și alocare a resurselor.

Capitolul al doilea este dedicat problematicii rigidităților pieței muncii care determină ajustări lente la schimbările economiei globale și la oportunitățile investiționale. Acest aspect devine critic în condiții de crize, așa cum este cazul crizei economico-financiare care a marcat ultimii ani, deoarece gradul de rigiditate a pieței muncii este foarte important pentru capacitatea economiilor de a absorbi șocurile. Pentru România care se pregătește pentru intrarea în spațiul Uniunii Monetare problema devine mult mai acută având în vedere că prin cedarea politicii monetare către Banca Centrală Europeană și fixarea cursului de schimb de moneda euro, crește nevoia de a cunoaște în ce măsură rigiditățile actuale ale pieței muncii pot fi obstacole în calea absorbției viitoare a șocurilor și măsurile ce se impun în vederea diminuării acestora printr-o creștere a gradului de flexibilitate a pieței muncii.

Având în vedere aceste aspecte, am studiat cauzele principale ale rigidităților pieței muncii în România, măsura în care instituțiile și politicile publice le influențează, precum și efectele generate asupra incluziunii sociale, în contextul general al noilor provocări impuse de economia globală și de criza economică.

Rigiditatea pieței muncii în România a fost analizată în funcție de patru categorii de factori: instituționali, rigiditatea veniturilor, nivelul de educație și factori demografici cu referire la volumul și structura pe vârste a populației, evidențiindu-se cele mai importante efecte asupra incluziunii sociale generate de fiecare dintre aceștia.

Am analizat concordanța dintre structura cererii și ofertei de muncă pe grupe majore de ocupații, ca posibil factor de rigiditate pe piața muncii. Rezultatele au indicat un decalaj accentuat între cererea și oferta de calificări pentru anumite grupe majore de ocupații și slaba intervenție a statului pentru a îl reduce (analizată prin sincronizarea dintre calificările oferite de cursurile de pregătire profesională și structura locurilor de muncă vacante). În *capitolul trei*, am analizat necesitatea creșterii nivelului de educație și calificare. Am recomandat importanța orientării spre politici active ale pieței muncii centrate pe training și recalificare și o mai bună sincronizare între calificările obținute de persoanele care participă la cursurile de formare profesională și structura locurilor de muncă vacante. Pe termen lung se formulează ca recomandare atragerea migranților în scopul rebalansării structurii pe vârste a populației, având în vedere trendul de reducere și îmbătrânire a populației României.

Capitolul al patrulea își propune să analizeze importanța acordată domeniului energiei regenerabile și să evalueze progresele înregistrate de România, în raport cu celelalte țări din Uniunea Europeană, în scopul identificării potențialului neutilizat pentru dezvoltarea rurală. Sunt evaluate atât aspecte de ordin economic, precum locuri de muncă verzi sau reducerea dependenței de importurile de combustibili fosili, dar și aspecte de ordin ecologic, precum reducerea gazelor cu efect de seră. Potențialul mare de dezvoltare a sectorului energiei regenerabile în mediul rural se datorează disponibilității locale a resurselor necesare producerii acestui tip de energie, dar și forței de muncă subocupate, cu venituri scăzute. Nevoia de a reduce sărăcia este mai evidentă pentru mediul rural decât pt cel urban, de aceea crearea de locuri de muncă care să asigure venituri decente și reducerea discriminărilor în rândul diferitelor categorii de populație reprezintă o provocare pentru România. În acest sens, am analizat potențialul neutilizat din mediul rural dar și oportunitățile de dezvoltare ale sectorului energiei regenerabile pe baza resurselor care pot fi exploatate cu eficiență crescută, acțiune ce va genera efecte pozitive atât în plan economic cât și social.

A doua parte a tezei de abilitare cuprinde planul de dezvoltare a carierei universitare care pornește de la realizările proprii și stabilește obiective pentru perioada următoare. Acesta este structurat pe trei direcții: activitatea didactică, activitatea de cercetare științifică și armonizarea celor două direcții.